Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

22.10.2021

KEHA/5577/2021

Eduskunnan liikennejaosto

Liikennejaoston kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunto eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022, Teema: Väyläverkon kehittämis- ja kunnossapitohankkeet alueiden näkökulmasta, liikennepoliittisen selonteon toimeenpanon tilanne sekä lisäksi lausunto saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostoista ja kehittämisestä ja siihen osoitetun rahoituksen riittävyydestä

Asia: HE 146/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022

Varsinais-Suomen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen toiminta-alue on Satakunta ja Varsinais-Suomi. ELY-keskus antaa asiakohdassa mainitusta seuraavan lausunnon.

Vuoden 2022 talousarvioesityksen alueen perusväylänpitoon osoitetulla noin 133 milj. euron rahoituksella pystytään riittävästi turvaamaan päivittäinen liikennöitävyys koko tieverkolla ja vilkasliikenteisten teiden kunto, myös maantielautta- ja yhteysalusliikenteen vuoden 2022 rahoitus on riittävällä tasolla. Päällystetyn vähäliikenteisen tieverkon, sorateiden, siltojen, tienvarsien varusteiden ja laitteiden ja riittävien liikenneturvallisuustoimien osalta joudutaan toimia osittain karsimaan. Korjausvelka jatkaa kasvuaan ja kaikkia toimenpiteitä ei voida tehdä optimiaikataululla, pidemmällä tähtäimellä tämä lisää perusväylänpidon kustannuksia. Elinkeinoelämän odotukset myös kehittämishankkeiden toteuttamiselle ovat korkeat, näihin odotuksiin ei juuri kyetä vastaamaan. Ilmastomuutoksen hillintään kohdistuvia toimia pystytään tekemään erityisesti Turun kaupunkiseudulle kohdistetulla erillisellä mal-rahoituksella.

Kuluvana vuonna perusväylänpidon määrärahalla saatavia suoritteita on vähentänyt kustannustason nousu, erityisesti öljyn hinnan vaikutus on näkynyt tienpidon toimenpiteiden määrässä. Kustannustason pysyessä korkealla se vähentää myös ensi vuoden suoritemääriä. Tavoitteena olisi saada tiestö riittävälle kuntotasolle, jolloin kunnossapidon kustannukset olisivat hallinnassa. Korjausvelan vähentäminen olisi keskeistä erityisesti elinkeinoelämän toimintaedellytysten varmistamiseksi, samoin se on tärkeää liikenneturvallisuuden kannalta. Vuodelle 2022 osoitetulla rahoituksella joudutaan erityisesti tinkimään päällystetyn tiestön uudelleen päällystyksistä ja siltojen korjauksista. ELY-keskuksen alueen päällystysohjelman pituus on ensi vuonna 300–350 km, tieverkon kunnon kannalta oikea pitkäjänteinen taso olisi noin 500 kilometriä. Alueen siltojen kunto on koko maan keskiarvoa huonommassa kunnossa ja vaatisi pitkäaikaisia lisäpanostuksia. Rahoitustaso ei juuri mahdollista alueen kehittämistä ja liikenneturvallisuutta parantavia investointeja.

Sorateiden osalta sään ääri-ilmiöt ovat viime vuosina lisänneet merkittävästi tienkäyttäjien asiakaspalautteiden määrää, ja sorateiden päivittäisen liikennöinnin turvaaminen onkin aika ajoin haaste tienpidolle. Päällystetyllä tieverkolla pystytään vilkkaat päätiet säilyttämään nykyisellä kuntotasolla, mutta muiden teiden kunto heikkenee. Alueen keskivilkkaat tiet ovat tällä hetkellä aika hyvässä kunnossa, mutta vähäliikenteiselle päällystetylle tiestölle on kerääntynyt pidemmän aikaa paljon korjaustarpeita, joihin ensi vuoden rahoituksella ei pystytä riittävästi vastaamaan. Toimenpiteiden valinnassa tulisi suosia enemmän elinkaareltaan pidempikestoisempia ja taloudellisesti tehokkaampia ratkaisuja. Nyt tämä on osittain vaikeaa korjaustarpeen kattaessa niin suurta osaa tieverkkoa.

Alueellamme on runsaasti korjausta odottavia huonokuntoisia siltoja. Korjattavien siltojen määrä kasvaa jatkossa ikäjakauman takia edelleen. Alueen silloista on nykyisin paljon tyydyttävässä kunnossa olevia siltoja, joita pitäisi päästä optimiaikataulussa korjaamaan ennen kuin niistä tulee huonokuntoisia ja korjauskustannuksiltaan kalliimpia. Erikoispiirteenämme on myös se, että korjausta tai uusimista odottaa useita suuria ja siten kalliita siltoja. Paraisiin johtavalle saaristotielle oli äärimmäisen tärkeää saada Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltoihin uusimisrahoitus, joka turvaa alueen elinkeinoelämän kuljetutusten sujuvuuden. Ensi vuoden talousarvioesitys mahdollistaa sillankorjauksia, mutta korjaustarpeiden jatkuvasti lisääntyessä pitäisi korjausmäärää vuosi vuodelta lisätä. Korjausvelkaa on myös varusteissa ja laitteissa, joista ELY-keskuksen alueella kiireellisimpinä korjausta odottavat tienvalaistukset ja kaiteet. Uuden tieliikennelain mukaisiin liikennemerkki- ja opastemuutoksiin pitäisi saada lisää siirtymäaikaa ja vaihdon pitäisi tiettyjen merkkien osalta perustua huonokuntoisuuteen.

Liikenne 12 -suunnitelman jatkeeksi Väyläviraston luonnostelemaan investointiohjelmaan kohdistuu alueen sidosryhmiltä paljon paineita. Investointiohjelmaan sisältyy alueen näkökulmasta paljon kiireellisiä ja tärkeitä kohteita niin tieverkon kunnon kuin liikenneturvallisuuden parantamisen kannalta. Näiden investointien toteuttaminen 8-vuotisen suunnitelmakauden aikana tulisi varmistaa tulevien vuosien rahoituskehyksiä suunniteltaessa.

Maantielauttaliikennöintiin on osoitettu ensi vuodelle riittävä rahoitus. Maantielauttalaitureiden korjaustarpeita on kuitenkin paljon, niihin on ensi vuodeksi riittävä 8 milj. euron rahoitus. Maantielauttaliikenteen hyväksytyn hankintastrategian etenemiseksi myös vuodelle 2023 pitäisi varata riittävä rahoituskehys rantainfran uusimiseksi. Pitkäkestoisiin sopimuksiin on sisällytetty kalustouudistuksia, joiden käyttöönotto vaatii maantielauttaliikenteen rantainfraan merkittäviä korjauksia. Vuoden 2023 optimirahoitus olisi 9 milj. euroa.

Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostojen ja kehittämisen 20,386 milj. euron (31.20.54) määrärahalla pystytään hoitamaan nykytasoinen liikennöinti sekä edistämään välttämättömiä laiturikorjauksia. Nykyinen määrärahataso ei kuitenkaan mahdollista liikenteen merkittävää uudistamista

Valtion talousarviossa ei ole alueelle osoitettu uusia alkavia kehittämishankkeita vuodeksi 2022. Alueella odotetaan seuraavaksi toteutusrahoitusta Väyläviraston laatimaan investointiohjelmaluonnokseen sisältyviin E18 (Kt 40) Raision kohta (189 milj. euroa) ja vt 2 Porin kohdalla (60 milj. euroa) hankkeille. Investointiohjelman ulkopuolella olevia toteuttamista odottavia hankkeita on

kuitenkin useita, elinkeinoelämä ja muut tahot odottavat erityisesti seuraavien hankkeiden toteuttamista: Vt 8 Laitilan kohta (38 milj. euroa), E18 Naantali-Raisio (160 milj. euroa), Mt 180 Kaarina-Parainen ja Vt 9 Aura-Lieto 4-kaistaistus (53 milj. euroa).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt toiminnanohjauspäällikkö Pekka Puurunen ja ratkaissut johtaja Tuovi Päiviö.

Jakelu Kaisa Iso-Sipilä / Eduskunta

Tiedoksi VARELY: Olli Madekivi, Hanna Lindholm, Antti Kärki, Timo Metsä-Tokila, Timo Mäkelä

Tämä asiakirja KEHA/5577/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/5577/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Puurunen Pekka 22.10.2021 14:24

Hyväksyjä Päiviö Tuovi 22.10.2021 17:41